

tage sig det med merværdiafgiften forbundne regnskabsarbejde, må landbruget forlange, at enhver form for dobbeltbeskatning gennem afgift på produktionsmidler bortelimineres. Hertil kommer, at selve arbejdet som „skatteopkræver“ uundgåeligt vil medføre en omkostning for den enkelte landmand, som det ud fra en retfærdighedsbetragtning vil være naturligt at holde ham skadesløs for. Det skal derfor henstilles, at der i loven indføres en bestemmelse, som imødekommer disse synspunkter.

Landmandens regnskab.

Som allerede anført må landbrugets stillingtagen til merværdiafgiften for en del bero på, hvor enkle regler det vil være opnåeligt at opstille for den enkelte landmands regnskab. En første forudsætning er det som nævnt, at dette regnskab kan opgøres på årsbasis. Men herudover vil det være nødvendigt at fastsætte klare retningslinjer for en række skønsposters behandling. Dette gælder ikke mindst de såkaldte „blandede“ driftsmidler, altså omkostninger, som både vedrører drift og privat. Af disse har allerede biludgifter og naturalafflønning været nævnt, men dertil kommer udgifter til f. eks. telefon, elektricitet, dieselolie (anvendes både til traktor og til opvarmning) og bygningsreparationer. Af disse udgifter vil det for en enkelt, telefon, nok være muligt at finde frem til en „nærmere fastsat andel“ som fradragsberettiget — som anført i forslaget § 16, stk. 2. Men for de øvrige posters vedkommende er der tale om en så individuel fordeling mellem drift og privat, at det næppe vil være forsvarligt at indføre en „normalfordeling“. Man må så hellere gå den vej — ikke mindst under hensyn til ønsket om et så forenklet regnskab som muligt — at afgiften på visse af de blandede driftsmidler gøres fuldt fradragsberettiget uanset privat benyttelse, mens andre ikke får fradragsret, selv om de for en del anvendes driftsmæssigt. En sådan ordning vil formentlig ikke skabe større uretfærdighed de enkelte landmænd imellem end en „normalfordeling“ af samtlige poster, og den vil i høj grad kunne forenkle regnskabsføringen. En af de poster, som i så fald måtte gøres fradragsberettiget, er vedligeholdelse af landbrugets stuehuse. Det vil i praksis være meget vanskeligt at foretage en opdeling

mellem vedligeholdelse af driftsbygninger og vedligeholdelse af stuehuse, og en sådan foretages da for øvrigt heller ikke i de almindelige indkomstopgørelser, hvor begge dele er fradragsberettiget.

At der ikke gives fradragsret for indgående afgift på naturalafflønning, betyder for landbruget som helhed en merudgift på ca. 10 mill. kr. Denne merudgift vil figurere som en øget lønomkostning til fremmed arbejdskraft, men er påtvunget landbruget gennem merværdiafgiften, hvorfor det må være et berettiget krav at få den refunderet.

Et særligt problem rejser sig for landbrugets forbrug af egne produkter. Ifølge lovforslagets § 8, stk. 2, skal finansministeren kunne fastsætte standardbeløb, hvorefter dette forbrug kan afgiftsberigtiges. Dette vil også være hensigtsmæssigt ud fra et regnskabsmæssigt forenklingshensyn, men også på dette område er der tale om så individuelle beløb, at det forekommer betænkeligt med en standardisering. Landboorganisationerne er af den opfattelse, at landbrugets forbrug af egne produkter bør holdes uden for afgiftspligten, eventuelt på den måde, at det indgår i den ovennævnte ordning, hvorefter visse blandede driftsmidler er fuldt fradragsberettigede og andre fuldt afgiftspligtige.

I lovforslagets § 18, stk. 2, bestemmes det, at den særlige afgiftskonto i regnskabet under visse forudsætninger kan føres ved månedlige posteringer. For visse af landbrugets omkostninger vil det være en meget uhensigtsmæssig form for regnskabsføring. F. eks. er det ikke almindeligt, at handel med foderstoffirmaer og brugsforeninger foregår som kontant salg. Landmanden har konto disse steder, og hans omsætning bogføres på en særlig konto for hvert enkelt firma. Denne konto opgøres en gang årligt i forbindelse med årsopgørelsen, og det må være absolut forsvarligt at tillade en tilsvarende opgørelse for så vidt angår merværdiafgiften. De specielle regler, som det vil være nødvendigt at ansætte for landbrugets regnskabsføring, må udformes således, at dette bliver muligt.

Som indledningsvis anført må landbruget nære betænkeligheder ved det foreliggende forslag, der indebærer en meget stor administrationsbyrde for erhvervslivet, ikke mindst for landbruget.